

Підходи до прийняття управлінських рішень

Андрій Юхимчук

здобувач освітньої програми «Менеджмент»,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: YukhymchukAY@krok.edu.ua

Ганна Пазєєва

к.е.н, доцент, доцент кафедри управлінських технологій,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: Pazeevaa@krok.edu.ua,

ORCID: 0000-0002-6557-6890

Актуальність дослідження. Формування та прийняття ефективних управлінських рішень є необхідною передумовою для забезпечення конкурентоспроможності підприємства та його продукції на ринку, створення раціональної організаційної структури, ефективної кадрової політики, регулювання соціально-психологічних відносин у колективі, створення позитивного іміджу. Стійке функціонування бізнесу залежить від своєчасного прийняття керівництвом рішення щодо подолання проблемної ситуації та її реалізації. Отже, ці процеси вимагають постійного покращення з метою підвищення якості управлінської діяльності. Незважаючи на видимі передумови для розвитку підприємницьких структур у нашій країні, українські підприємства стикаються з багатьма проблемами та перешкодами. В основі ефективного розвитку будь-якого підприємства лежать питання розробки та прийняття управлінських рішень.

Об'єктом дослідження виступає процес розробки та реалізації підходів до прийняття управлінських рішень.

Предметом дослідження є теоретичні, методологічні питання та практичні розробки заходів щодо підходів прийняття управлінських рішень.

Метою дослідження є вивчення сутності та змісту терміну «управлінські рішення» та розробка рекомендацій щодо підходів прийняття управлінських рішень на підприємстві.

Основні цілі дослідження **включають:**

- визначити суть поняття «управлінські рішення»;
- провести аналіз якості підходів прийняття управлінських рішень;
- розробити рекомендацій щодо підходів прийняття управлінських рішень.

Інформаційна база досліджень у цей час було розглянуто теоретичний матеріал, що міститься у роботах зарубіжних науковців, зокрема Бутко І.М., Кондратенко Н.О., Новіков Д.А., Корецька Н.І., Матвієнко Р. О., Овдіюк О. М., Павлюк Л. В., Рудніченко Є.М., Сокурєнко І.А.

Етапи та результати дослідження. Прийняття управлінських рішень — це визначальний процес управлінської діяльності, оскільки формує напрямки діяльності організації та її окремих працівників. Робота з прийняття управлінських рішень вимагає від менеджерів високого рівня компетентності, значних затрат часу, енергії, досвіду. Вона передбачає і високий рівень відповідальності, оскільки

для втілення прийнятих рішень у життя необхідно забезпечити ефективну та злагоджену роботу всього організаційного механізму.

Управлінська робота – це особливий вид діяльності, який не створює певних суспільних благ, але опосередковано впливає на створення проміжного і кінцевого продукту організації, а управлінське рішення — це результат альтернативної формалізації економічних, технологічних, соціально-психологічних, адміністративних методів менеджменту, на основі якого керуюча система організації безпосередньо впливає на керовану.

Сформувавшись у процесі вибору альтернативи, управлінське рішення є певним підсумком управлінської діяльності, результатом обмірковувань дій і намірів, висновків, обговорень, прогнозувань, спрямованих на реалізацію цілей управління. Методи менеджменту, трансформувались в управлінські рішення, каналами прямого зв'язку надходять з керуючої системи в керовану, здійснюючи необхідний управлінський вплив, який забезпечує виконання виробничо-господарських операцій, надання послуг, отримання відповідних виробничих, фінансових, економічних та інших результатів. Прийняття оптимального управлінського рішення можливе внаслідок всебічного аналізу процесів і проблем виробничо-господарської, збутової, фінансової та інших видів діяльності з орієнтацією на інтереси, стратегічні цілі організації. Не менш важливим є врахування чинників, пов'язаних з економією матеріальних, фінансових і трудових ресурсів, отриманням оптимального прибутку тощо.

Для прийняття ефективних управлінських рішень необхідні такі умови: право прийняття, повноваження, обов'язковість, компетентність, відповідальність. Право прийняття рішень окреслює сферу діяльності конкретних менеджерів щодо прийняття відповідних рішень. Певними правами щодо прийняття рішень наділені всі менеджери, але кожен з них чи відповідні їх групи можуть приймати тільки конкретні рішення. Загальні рішення мають право приймати лише лінійні керівники. Повноваження характеризує межу між групами менеджерів при прийнятті рішень. Наприклад, начальники цехів не можуть приймати рішення, які, згідно з посадовими обов'язками, може приймати тільки директор підприємства.

Обов'язковість є здатністю об'єктивно усвідомлювати необхідність прийняття рішення відповідно до ситуації, що склалася. Вимагає від менеджера неминучого прийняття рішення, якщо цього потребують обставини. Компетентність характеризує вміння менеджера приймати адекватні реалії, кваліфіковані, обґрунтовані рішення. Відповідальність постає як покладений на когось або взятий на себе обов'язок відповідати за конкретну ділянку роботи, справу, вчинки. Показує, які санкції можна застосовувати стосовно менеджера в разі прийняття ним невдалого рішення.

Згідно із законами вихідних даних кожен може прийняти ефективне рішення, володіючи достатньою інформацією. Компетентний менеджер здатний прийняти оптимальне рішення і в разі існування інформаційних обмежень. Але тільки талановитий менеджер здатний результативно діяти навіть за повної

відсутності необхідної інформації.

Висновки. Прийняття управлінських рішень – це ключовий процес управлінської діяльності, який визначає напрями розвитку організації. Для ефективного прийняття рішень необхідні компетентність, відповідальність, обґрунтований аналіз та врахування стратегічних цілей. Успішний менеджер повинен мати право приймати рішення, розуміти їхню обов'язковість та наслідки. Оптимальні рішення базуються на достатній інформації, але справжня майстерність керівника проявляється у здатності діяти навіть за її обмеженої доступності.

Ключові слова: управління, управлінські рішення, організація, менеджер, компетентність, відповідальність, керівник, кваліфікація.

Список використаних джерел

1. Бутко І. М. Модель та метод прийняття управлінських рішень на основі аналізу геопросторової інформації рішень. *Сучасні інформаційні системи*. 2021. Т. 5, № 2. С. 42-48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/adinsys_2021_5_2_9 (дата звернення 02.04.2025).
2. Кондратенко Н.О. Теоретико-методичне забезпечення прийняття управлінських рішень для підприємств промислового комплексу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка*. 2020. № 19. С. 51-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzpiua_2020_19_9 (дата звернення 02.04.2025).
3. Корецька Н.І., Оцінка якості управлінських рішень на підприємстві. *Економічний форум*. 2021. № 2. С. 88-100. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2021_2_13 (дата звернення 02.04.2025).
4. Матвієнко Р. О. Прийняття управлінських рішень на основі даних аналізу фінансового стану господарюючого суб'єкта. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 33. С. 189-193. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifrctr_2019_33_30 (дата звернення 02.04.2025).
5. Овдіюк О. М. Управлінські рішення в технології менеджменту підприємств. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_6_37 (дата звернення 02.04.2025).
6. Павлюк Л. В. Важливість бізнес-планування при прийнятті управлінських рішень. *Економічні науки. Серія : Регіональна економіка*. 2020. Вип. 17. С. 160-168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnre_2020_17_19 (дата звернення 02.04.2025).
7. Рудніченко Є.М., Особливості і зміст розвитку організацій з позиції прийняття ефективних управлінських рішень. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 3. С. 130-134. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2020_3_26 (дата звернення 02.04.2025).